

Aan Adviesraad Sociaal Domein Lansingerland

Van	Gemeente Lansingerland
Onderwerp	Advies ASD Doorontwikkeling Lokaal Team Sociaal Domein
Datum	25 november 2025
Ons kenmerk	U25.05278
Uw brief van	6 november 2025
Uw kenmerk	ASD25.B.009

Geachte heer, mevrouw,

Op 6 november 2025 ontving ons college uw advies over de doorontwikkeling van het lokale team. Wij zijn erkentelijk voor uw advies en het meedenken over onze lokale opgave. De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) heeft meegewerkt aan het uitvoeren van het Verkenninginstrument van de VNG en heeft deelgenomen aan een dialoog met gemeentelijke medewerkers over de doorontwikkeling van het lokale team, waarmee we aan het begin van deze ontwikkeling onze lokale opgave scherper kregen.

Uw adviezen nemen we mee in het opstellen van het uitvoeringsplan in 2026, waarin het college de voorliggende uitgangspunten vertaalt naar een aanpak om tot komen tot de gewenste ontwikkeling. In deze brief gaan we graag in op een aantal concrete punten uit het advies van de ASD.

Het lokaal team werkt 'outreachend'

In uw advies geeft u aan de ontwikkeling naar een lokaal team te ondersteunen en vraagt aandacht voor het inrichten van een *outreachend* team. En benadrukt u het belang van goede netwerken van professionals rondom de 'vindplekken' van inwoners die hulp of ondersteuning nodig zouden kunnen hebben. Net als de VNG beschouwen wij de lokale sociale infrastructuur als ons lokale team. De lokale infrastructuur is erop gericht ondersteuningsvragen zoveel mogelijk lokaal op te pakken, zodat verwijzing naar een zorgaanbieder alleen gebeurt als dat echt nodig is.

In onze huidige toegang werken we samen met toegangspartners. Zij zijn al jarenlang onze partner en dat zorgt ervoor dat zij doelgroepen weten te vinden en dat inwoners hen weten te vinden. Daarmee geven we mede invulling aan een *outreachende* dienstverlening. In de doorontwikkeling van het lokale team bekijken we hoe we de sterke punten behouden en waar we de vernieuwing inzetten. We benutten hierbij de ervaringen van inwoners, (toegangs)partners en de gemeente die we in de voorgaande jaren hebben opgedaan. Daarbij betrekken we ook hoe we de gewenste ontwikkeling inzetten op het vlak van integra-

liteit en mandaat. Het belang dat u hecht aan het element van een *outreaching* dienstverlening delen wij en zullen dit opnemen onder uitgangspunt 1 in de uitgangspuntennotitie.

Werken als een lokaal team vraagt om stevige samenwerking en afgestemde communicatie

U vraagt in uw advies alertheid op een goede inrichting van de communicatie aan inwoners met meerdere hulp- of ondersteuningsvragen. Zodat inwoners niet meermaals dezelfde vragen hoeven te beantwoorden aan de gemeente. Dank voor deze inbreng. Vanuit het principe van integraliteit, willen we uiteraard dat een inwoner een vast aanspreekpunt heeft en dat er stroomlijning is in de contacten met de gemeente. Dit nemen wij op in het uitvoeringsplan.

Door de toegang neer te zetten als één lokaal team, beogen we de herkenbaarheid en vindbaarheid het van de toegang te vergroten. Zowel voor inwoners, maar ook voor partners zoals huisartsen. De lokale infrastructuur bestaat naast de toegang uit een sterke samenwerking met partners in de sociale basis. Dat gaat ook over vormen van basishulp, zoals de inzet van de praktijkondersteuner bij de huisarts (POH-GGZ Jeugd), die wij in de sociale basis organiseren. Met het uitgangspunt formuleren we een koers in antwoord op een veranderende vraag uit de samenleving. Ons doel blijft een toegang die laagdrempelig vindbaar is.

Het belang van ervaringskennis

In uw advies vraagt u aandacht voor de rol die ervaringsdeskundigheid en ervaringskennis in het lokale team kunnen spelen. Ons college is het hiermee eens en zal in hoofdstuk 3 van de uitgangspuntennotitie opnemen dat we de rol van ervaringsdeskundigheid en ervaringskennis in het uitvoeringsplan opnemen.

Tot slot

Ons college waardeert de actieve rol van de ASD en hoopt dat we ook in de komende periode gebruik kunnen maken van deze inzet en kennis.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Mickel Beckers
Gemeentesecretaris

Jules Bijl
Burgemeester

Contactgegevens

Team

Domein

Email

Telefoon

Postbus 1

2650 AA Lansingerland

www.lansingerland.nl

Daan van der Gugten

Maatschappelijke Opgaven

Samenleving

info@lansingerland.nl

010 800 40 00

Aan het college van burgemeester en wethouders van Lansingerland
Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Ons kenmerk: ASD25.B.009

Betreft: Advies Doorontwikkeling Lokaal Team Sociaal Domein

Lansingerland, 6 november 2025

Geacht college,

De Adviesraad Sociaal Domein ontving op 26-9-2025 uw adviesaanvraag betreffende de uitgangspunten voor "Doorontwikkeling Lokaal Team Sociaal Domein". Op 29-10-2025 kreeg een werkgroep vanuit de ASD een presentatie op het gemeentehuis. Wij hebben ons verdiept in de door u genoemde uitgangspunten en formuleren dan onderstaand advies en de overwegingen die tot dat advies hebben geleid.

Zoals u weet vinden wij het van groot belang om aan de voorkant van ondersteuningsvragen te staan. Hiermee bedoelen we dat we graag zien dat vragen niet uitgroeien tot hele grote ingrijpende ondersteuning. We delen dit met de gemeente, zo is onze ervaring. Normaliseren betekent dat signalen of vragen al in een vroeg stadium worden herkend, zodat burgers (samen met hun eigen netwerk) er zelf een oplossing voor kunnen vinden. Wij zien het als zeer belangrijk om niet te wachten tot een burger zich meldt met een probleem maar dat er actief wordt ingezet om op zogenaamde "vindplekken" goede contacten te onderhouden. Een voorbeeld hiervan voor de jeugd is een overleg van 4x per jaar van IB'ers (binnen een koepel van scholen) die heel goed kunnen aangeven waar zorgelijke situaties bestaan. Hierbij kort aansluiten kan veel inzicht geven. Een ander voorbeeld is de voedselbank, waar kwetsbare burgers en situaties bekend zijn. Wanneer de gemeente spreekt over "vernieuwen vanuit de opgaven" dan is het wat ons betreft wenselijk om naast de genoemde reactieve acties ook deze pro-actieve acties toe te voegen. Het spreken van de taal en het gebruik kunnen maken van eigen ervaringen en opgedane inzichten maken de inzet van ervaringsdeskundigen naar ons idee waardevol, met name (maar niet alleen) in de vroege fase van ontstaan van problemen.

Op de door u geformuleerde vragen reageren we als volgt:

1. Kan de ASD zich vinden in het principe om de toegang en het lokaal (sociaal) team te organiseren in één gemeentelijk team?

We vinden het lastig om hier goed antwoord op te kunnen geven, want wij vragen ons af wat wordt bedoeld met één gemeentelijk team. Voor ons is een goede inrichting van het grootste

belang. Een omschrijving zoals in het rapport “Richtinggevend kader” van de VNG: *“Met het oog hierop zijn toegangsfunctie en teams dicht bij inwoners gepositioneerd. Ze werken ‘outreaching’, leggen verbindingen met netwerken en partners rondom inwoners en zijn daar aanwezig waar de doelgroep is.”* benoemt enkele kenmerken van een team die ons zeer aanspreken. In principe kan de ASD zich dan ook vinden in het werken vanuit één gemeentelijk team mits werkwijze binnen dat team outreachend en pro-actief is. We vragen om bij de inrichting van een lokaal team alert te zijn op de zogenaamde achterkant van de contacten en verzoeken om ondersteuning van burgers. Hiermee bedoelen we een goed ingericht digitaal loket en goede afstemming bij vragen op meerdere terreinen (taxivervoer, passende woonruimte, enz) zodat de burger niet meerdere dezelfde vragen hoeft te beantwoorden. We realiseren ons dat het hier gaat om uitgangspunten en we denken graag mee in de verdere uitwerking.

2. Kan de ASD zich vinden in de uitgangspunten die uitgaan van de rol van een casushouder die zorgdraagt voor casusregie en doorzettingsmacht?

De ASD kan zich vinden in deze uitgangspunten. Van groot belang is houding en deskundigheid van de medewerker aan “de poort” en van een casushouder. In Veendam kozen ze voor een aanpak, met grote deskundigheid in het eerste contact, hetgeen tot goede resultaten leidde waardoor de wachtlijsten verdwenen.

<https://www.nrc.nl/nieuws/2025/09/15/veendam-gooide-de-marktwerking-overboord-in-de-jeugdhulp-en-zie-de-wachtlijsten-verdwenen-a4906175#/krant/2025/09/16/#112>

De casushouder dient een goed zicht te hebben op de sociale kaart, met name ook van organisaties die met vrijwilligers werken (denk aan de Maatjesprojecten). Goede contacten onderhouden met organisaties is belangrijk, zo beschrijft ook de VNG in eerdergenoemd rapport:

“Medewerkers in de toegang en lokale teams hebben een gedegen en actuele kennis van de sociale basis. Ze kennen en benutten de sociale basis bij de beantwoording van hulpvragen, ook omdat hulp die aansluit bij de leefwereld van mensen vaak passender en duurzamer is.¹⁰ Ook werken zij met partners (samenlevingsopbouw, kind- en jeugdwerk, en veel meer) aan het versterken van de sociale basis en collectieve oplossingen. Xvii De lokale teams zien vooral het informele netwerk als cruciaal. Xviii Hulp die daarbij aansluit, beklijft langer en versterkt immers het ‘zelfoplossend vermogen’ van inwoners. Xix Formele en informele hulp worden gezien als gelijkwaardige partners met beide een unieke en andersoortige kennis en ervaring. Xx Ervaringsdeskundigheid en ervaringskennis krijgen in de toegangsfunctie en lokale teams een stevigere rol.”

Wij voelen ons hiermee gesterkt in onze opvatting dat ervaringsdeskundigheid en vrijwilligers een belangrijke rol dienen te spelen in het benaderen van mensen in kwetsbare situaties, het met ze meedenken en helpen in het vormen van een ondersteunend netwerk.

3. Kan de ASD zich vinden in het houden van de focus op wat iemand zelf of in het eigen netwerk kan oplossen?

De ASD kan zich zeker vinden in het oplossen van problemen bij voorkeur in het eigen netwerk. Toch is dit ook het punt waar we ons zorgen over maken. Mensen met een goed eigen netwerk kunnen daar vaker ook hun problemen oplossen, mensen die zo'n netwerk niet hebben dienen geholpen te worden bij het zoeken in eigen kring of in het bouwen van een netwerk met vaardigheden en mogelijkheden om te ondersteunen. Eerdergenoemde organisaties zoals bijvoorbeeld Jong Perspectief werken met vrijwilligers die binnenkomen voor een kind in voorbereiding op de middelbare school maar die vervolgens vaak een

vraagbaak voor de ouders vormen en die soms ook later nog contacten onderhouden met een kind dat bij hen met vragen terecht kan.

Tenslotte:

Zoals eerder gezegd realiseren we ons dat het hier gaat om uitgangspunten. U leest van ons dat een eenvoudig eens of oneens moeilijk te geven is wanneer een verdere uitwerking nog zoveel kanten op kan gaan. We denken dan ook graag verder met u mee.

Het tijdspad dat u laat zien in uw nota is erg lang. We zien natuurlijk als belangrijkste uitgangspunt dat er een kwalitatief goed team in samenwerking met partijen in onze gemeente staat. We hopen dat het resultaat mag zijn dat er een team staat dat open en bereikbaar is voor onze burgers, dat snel bij nog lichte problematiek meedenkt en dat goed gecoördineerd de juiste hulp in de juiste fase op de juiste plek kan geven.

Wij zien graag uw reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Adviesraad Sociaal Domein Lansingerland
Marijke Bovens
Voorzitter ASD Lansingerland.

Postbus 295
2650 AG Berkel en Rodenrijs.

Beste leden van de ASD,

Namens wethouder Cnossen ontvangt u deze adviesvraag voor de Adviesraad Sociaal Domein over de doorontwikkeling van het lokaal team voor het sociaal domein - waaronder de toegang. Het college stelt uitgangspunten op waarmee we de richting van de doorontwikkeling vastleggen. Deze doorontwikkeling is nodig, omdat de gemeente de inrichting van het lokaal team toekomstbestendig wil maken. Daarbij kijken we naar landelijke en lokale ontwikkelingen, zoals de Hervormingsagenda Jeugd, de nieuwe beleidsplannen (waar de ASD ook advies over heeft gegeven), wetgeving en onze veranderende samenleving. Het advies van de ASD zorgt ervoor dat het doelgroeperspectief een duidelijke plek heeft in het proces. Op basis van de uitgangspunten werkt het college verder aan de inrichting. Het is mogelijk dat het college dan nogmaals, over concrete onderwerpen, een advies vraagt aan de ASD.

We bieden aan om ambtelijk een toelichting te geven op de uitgangspunten. U kunt via de contactpersoon (Astrid Bauer) deze afspraak laten plannen. We ontvangen het advies van de ASD graag uiterlijk 29 oktober en horen graag of dat mogelijk is. Ook vragen we u om vertrouwelijk om te gaan met de concept uitgangspuntennotitie.

We vragen de ASD advies over de volgende punten:

1. Kan de ASD zich vinden in het principe om de toegang en het lokaal (sociaal) team te organiseren in één gemeentelijk team?

De belangrijkste verandering is aan de voorkant niet zichtbaar voor inwoners, maar gaat om het organiseren van (samenwerkings)processen aan de achterkant. Voor inwoners is er één aanspreekpunt: een casushouder. Verschillende expertises, benodigd voor mogelijke hulpvragen op verschillende leefgebieden, worden door de casushouder ingezet. Denk aan inzet op schulden, werk, maatschappelijke ondersteuning of opvoedproblemen in het gezin.

2. Kan de ASD zich vinden in de uitgangspunten die uitgaan van de rol van een casushouder die zorgdraagt voor casusregie en doorzettingsmacht?

De casusregisseur maakt zonodig gebruik van doorzettingsmacht als de inzet vanuit verschillende expertises niet langer goed op elkaar is afgestemd, zodat deze inzet elkaar blijft versterken.

3. Kan de ASD zich vinden in het houden van de focus op wat iemand zelf of in het eigen netwerk kan oplossen?

Ook bij betrokkenheid van het lokaal (sociaal) team is de inzet erop gericht dat iemand zoveel mogelijk zelfstandig en met autonomie werk aan problemen op de verschillende leefgebieden. Zonodig zetten we hulp in om problemen aan te pakken, dat kan ook basishulp zijn die het lokaal team zelf uitvoert, maar het kan ook (meer) specialistische hulp zijn. We zorgen ervoor dat inwoners hun eigen netwerk en de sociale basis in Lansingerland zoveel mogelijk benutten. Dit zorgt ervoor dat inwoners ook in de toekomst laagdrempelige oplossingen vinden voor problemen en deze problemen niet groter worden.